

MAGYAR ÉLELMISZERKÖNYV
(Codex Alimentarius Hungaricus)

3-1-86/424 számú előírás
(2. kiadás – 2006.)

Az étkezési kazeinek és kazeinátok mintavételi módszerei

1. §

Az étkezési kazeinek és kazeinátok mintavételi módszereit és az ehhez szükséges eszközöket az előírás *1. számú melléklete* tartalmazza.

2. §

Ez az előírás 2007. július 1-jén lép hatályba, ezzel egyidejűleg a Magyar Élelmiszerkönyvnek az étkezési kazeinek és kazeinátok mintavételi módszereiről szóló 3-1-86/424 számú előírása 1995-ben jóváhagyott 1. kiadása hatályát veszti.

3. §

Ez az előírás az étkezési kazeinek és kazeinátok vegyi elemzéséhez szükséges közösségi mintavételi módszerek megállapításáról szóló, 1986. július 15-i 86/424/EGK bizottsági irányelvnek való megfelelést szolgálja.

Egyes emberi fogyasztásra szánt étkezési kazeinek és kazeinátok mintavételi módszerei

I. Általános előírások

1. Adminisztratív előírások

1.1. A mintavevőre vonatkozó előírás

A mintavételt az érvényes előírásoknak megfelelően képzett és meghatalmazott személy végezze.

1.2. A minták lezárása és jelölése

Minden hivatalos mintát a vétel helyszínén le kell zárni, le kell pecsételni és az azonosításhoz szükséges adatokat fel kell tüntetni rajta.

1.3. Párhuzamos minták

A vizsgálatokhoz legalább két azonos, reprezentatív mintát kell egyidejűleg venni. A mintákat a mintavétel után a lehető leghamarabb el kell küldeni a laboratóriumba. Az egyik minta ellenmintaként szolgál.

1.4. Mintavételi jegyzőkönyv

A mintához mintavételi jegyzőkönyvet kell mellékelni. A jegyzőkönyvet a mintavétellel megbízott és tanúként jelen lévő személyek írják alá. A jegyzőkönyvnek a következőket kell tartalmaznia:

- a) a mintavétel helyét, dátumát, időpontját,
- b) a mintavevő személy és a tanú nevét,
- c) a mintavétel pontos leírását,
- d) a szállítmányt alkotó tételek fajtáját, számát, kódját,
- e) annak a tételnek az azonosítási számát, amelyből a mintát vették,
- f) a tételből vett minták számát, utalva arra a tételre, amelyből a minták származnak,
- g) a helyet, ahová a mintát küldeni kell,
- h) a gyártó vagy a csomagolásért felelős személy nevét és címét.

2. Mintavevő eszközök

Minden eszköz legyen alkalmas a mintavételre, és ne okozzon a mintában semmilyen, a vizsgálat eredményét befolyásoló változást. Rozsdamentes acélból készült eszközök használata ajánlott.

Minden felület sima, karcmentes, minden sarok legömbölyített legyen. A mintavevő eszközök feleljenek meg az egyes vizsgálandó termékekre érvényes követelményeknek.

3. Mintatároló edények

A mintatároló edények és fedelük olyan anyagból, olyan kialakítással készüljenek, hogy védjék a mintát minden olyan lehetséges változástól, ami a vizsgálatok eredményét befolyásolhatja. Az alkalmas anyagok közé tartozik az üveg, egyes fémek és egyes műanyagok. Az edények átlátszatlansága előnyös. Ha fényáteresztő edényeket használunk, mintával megtöltve sötét helyen tároljuk. Az edények és a fedők tiszták és szárazak legyenek.

Felhasználhatók eldobható műanyag edények, alumíniumfóliával rétegezett műanyagból készült edények és megfelelő zárással ellátott alkalmas műanyag zacskók. A műanyag zacskókon kívül a többi edény légmentesen zárható legyen, vagy alkalmas dugóval, vagy, szükség esetén, nedvességet szigetelő, nem oldódó, nem abszorbeáló és zsírnak ellenálló műanyagbevonattal ellátott menetes fém/műanyag kupakkal azért, hogy a minta szagának, ízének, tulajdonságainak vagy összetételének bármilyen változását elkerüljük. Ha dugót használunk, az nem abszorbeáló, szagmentes anyagból készüljön.

4. A mintavétel technikája

A mintatároló edényt a mintavétel után azonnal zárjuk le.

5. A minták tárolása

A tárolási hőmérséklet a különböző kazein- és kazeinát-minták elszállítását megelőzően ne haladja meg a 25 °C-ot.

6. A minták szállítása

A mintákat a mintavétel után a lehető leggyorsabban (lehetőség szerint 24 órán belül) el kell juttatni a vizsgáló laboratóriumba. A szállítás alatt gondoskodni kell arról, hogy a légnemű szennyeződések, a közvetlen napfény és a 25 °C feletti hőmérséklet okozta károsodásokat elkerüljük.

II. Étkezési kazeinek és kazeinátok mintavételi módszerei

1. Tárgy és alkalmazási terület

Ezek a módszerek

- étkezési savas kazeinek,
- étkezési oltós kazeinek,
- étkezési kazeinátok

mintavételére szolgálnak.

2. Eszközök

Lásd: Általános előírások, 2. pont.

2.1. Szűrő mintavevők, amelyek elegendő hosszúak ahhoz, hogy a terméket tartalmazó tartály aljáig leérjenek. Ezek a szűrő mintavevők ezen előírás III. részében találhatóak.

2.2. Kanál vagy széles végű spatula

2.3. Mintatároló edények

Lásd: Általános előírások, 3. pont.

3. Mintavételi eljárás

3.1. Általános előírások

Mindent el kell követni, hogy a vizsgálandó minta vétele előtt és alatt az edény és a minta által felvett légnedvesség a lehető legkisebb legyen. Az edényt a mintavétel után újból gondosan zárjuk le.

3.2. Mintavétel

3.2.1. Mintavétel kémiai vizsgálathoz

A kivett minta mennyisége legalább 200 g legyen. A tiszta és száraz szűrő mintavevőt a terméken keresztülvezetjük, szükség esetén a tartályt megdöntjük vagy oldalára fektetjük. A szűrő mintavevő nyílását lefelé irányítjuk, a bevezetés egyenletes legyen. Ha a szűrő mintavevő a tartály alját elérte, 180°-kal elfordítjuk, kihúzzuk és tartalmát a mintatároló edénybe töltjük. A 200 g-os mennyiséghez egy vagy több mintavétel szükséges. Mihelyt összegyűlt az elegendő minta mennyiség, a mintatároló edényt azonnal lezárjuk.

3.2.2. Mintavétel fogyasztói csomagokból

A mintavételhez sértetlen, bontatlan fogyasztói csomagot használunk. Ugyanazon árutételből vagy azonos számmal jelzett csomagokból egy vagy több csomagot veszünk ki ahhoz, hogy legalább 200 g-os mintát nyerjünk.

Ha az instant tulajdonságok meghatározása szükséges, mindig ezt a mintavételi eljárást alkalmazzuk.

3.2.3. A minta megőrzése, tárolása és szállítása

Lásd: Általános előírások, 5. és 6. pont.

III. Szűrő mintavevők étkezési kazeinek és kazeinátok mintavételéhez

1. Szűrő mintavevő fajták

A típus: hosszú

B típus: rövid

(Lásd az ábrát)

2. A mintavevő eszközök leírása

A hengeres test és a fogantyú polírozott fémből, lehetőleg rozsdamentes acélból készüljön. A hosszú szűrő mintavevő markolata rozsdamentes acélból készüljön. A rövid szűrő mintavevő markolata levehető, fából, vagy műanyagból készült, a tulajdonképpeni szűrő mintavevőhöz bajonettzárral csatlakozik.

3. A mintavevő eszköz megmunkálása

3.1. Az eszköz alakja, anyaga és megmunkálása olyan legyen, hogy az könnyen tisztítható és szükség esetén sterilizálható legyen.

3.2. Az A típusú szűrő mintavevő hengeres testének szélé elegendően éles legyen ahhoz, hogy kaparóként szolgáljon.

3.3. A szűrő mintavevő hegye elég éles legyen, hogy a mintavételt megkönnyítse.

4. Fő méretek

A szűrő mintavevők feleljenek meg a következő táblázatban feltüntetett méreteknek, 10% tűréssel:

	Méretek milliméterben	
	A típus hosszú	B típus rövid
A szűrő mintavevő hossza	800	400
A fémlap vastagsága	1–2	1–2
A szűrő mintavevő belső átmérője a csúcsnál	18	32
A szűrő mintavevő belső átmérője a nyél alatt	22	28
Résszélesség a csúcsnál	4	20
Résszélesség a nyél alatt	14	14

5. Használati utasítás a szűrő mintavevőkhöz

- 5.1. *Többé-kevésbé könnyen folyó porokba* a szűrő mintavevők függőlegesen vezethetők be. Az A típusú szűrő mintavevő forgatással teljesen megtölthető és függőlegesen visszahúzható. A B típusú szűrő mintavevő a bevezetés alatt már teljesen megtelik, visszahúzáskor azonban megfelelő helyzetben kell tartani, hogy a veszteséget az alsó végén elkerüljük.
- 5.2. *Többé-kevésbé szabadon folyó poroknál* a tartályt megdöntjük és a szűrő mintavevőt majdnem vízszintesen, réssel lefelé vezetjük be, majd réssel felfelé húzzuk ki.

ÁBRA
Szűrő mintavevő kazeinek és kazeinátok mintavételére
(méretek mm-ben)

(Méreték:)

